

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ībelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

**Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas
par izdevumu attiecināmību Kohēzijas
fonda projektiem
2004. – 2006.gada plānošanas periodā**

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

Saturs

1. Ievads.....	3
2. Normatīvie akti un vadlīnijas.....	4
3. Izdevumu attiecināmības apjoms.....	6
4. Pienākumu sadalījums izdevumu attiecināmības jomā KF vadības un kontroles sistēmā.....	7
5. Izdevumu attiecināmības izvērtēšanas pārbaudes.....	8
6. Par attiecināmajiem izdevumiem atbildīgā iestāde.....	9
7. Izdevumu attiecināmības periods.....	10
8. Attiecināmo izdevumu caurskatāmības un dokumentēšanas noteikumi.....	11
9. Vispārīgi jautājumi par izdevumu attiecināmību.....	12
10. Detalizēti jautājumi par izdevumu attiecināmību.....	24
1.pielikums. Citu Eiropas Savienības dalībvalstu pieredze attiecībā uz detalizētiem izdevumu attiecināmības jautājumiem.....	30

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

1. Ievads

Ņemot vērā, ka joprojām tiek īstenoti 2004. – 2006.gada plānošanas periodā apstiprinātie Kohēzijas fonda (turpmāk – KF) projekti, šajās vadlīnijās tiek apskatīti jautājumi, kas ir aktuāli pašreiz un iespējams varētu būt aktuāli arī turpmāk.

Vadlīniju 2.punktā tiek minēti tiesību akti, kas ir jāņem vērā projektu īstenošanā, lai to ietvaros radušos izdevumus varētu uzskatīt par attiecināmiem. Jāņem vērā, ka šajās vadlīnijās netiek minēti visi LR regulējošie tiesību akti, kas jāievēro īstenojot projektus, piemēram, likums „Par pievienotās vērtības nodokli” un būvniecību regulējošie normatīvie akti.

Vadlīniju 3.punktā tiek uzrādīti līmeņi projektu īstenošanā, kas nosaka izdevumu attiecināmības apjomu, tas ir, dokumentu un procesu intervālu, kas jāņem vērā, nosakot izdevumu attiecināmību.

Vadlīniju 4.punktā tiek atspoguļots pienākumu sadalījums izdevumu attiecināmības jomā.

Vadlīniju 5.punktā tiek uzsvērts izdevumu attiecināmības pārbaucēju būtiskums, jo kā pieredze rāda, bieži vien neatbilstoši veikti izdevumi rodas tieši šī posma neatbilstošas īstenošanas rezultātā.

Lai projektu īstenošanā nerastos neatbilstoši veikti izdevumi, ir atbildīga katra institūcija, kas ir iesaistīta projektu īstenošanā. Vadlīniju 6.punktā tiek minēta iestāde, kas tieši ir atbildīga par attiecināmajiem izdevumiem.

Vadlīniju 7.punktā tiek atrunāts viens no būtiskākajiem attiecināmības nosacījumiem – izdevumu attiecināmības periods.

Vadlīniju 8.punktā tiek uzsvērts tas, ka, lai izdevumus varētu uzskatīt par attiecināmiem, ir jābūt pietiekamām un atbilstošām revīzijas liecībām.

Vadlīniju 9.punktā tiek atspoguļoti vispārīgi jautājumi saistībā ar izdevumu

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ībelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

attiecināmību. Šajā punktā tiek ietverti gan problēmjaudājumi, kas ir radušies līdz šim brīdim, īstenojot 2004. – 2006.gada plānošanas perioda projektus, gan jautājumi, kas ir būtiski un nav atrunāti tiesību aktos izdevumu attiecināmības jomā.

Vadlīniju 10.punktā tiek atspoguļoti detalizēti jautājumi saistībā ar izdevumu attiecināmību. Šajā punktā ietverti problēmjaudājumi, kas radušies konkrētu projektu īstenošanā, nepieminot pašus projektus, ar mērķi, ka šos nosacījumus var piemērot arī citos līdzīgos projektos.

Vadlīniju 1.pielikumā ir apkopoti dažādi jautājumi saistībā ar citu Eiropas Savienības dalībvalstu (Grieķija, Polija un Īrija) pieredzi KF projektu īstenošanā, kas varētu kalpot kā palīglīdzeklis Latvijas institūcijām.

2. Normatīvie akti un vadlīnijas

Noteikumus par izdevumu attiecināmību KF ietvaros regulē šādi normatīvie akti un vadlīnijas:

2.1. 1994. gada 16. maija Padomes (EK) Regula (EK) Nr. 1164/1994 par Kohēzijas fonda izveidi (turpmāk - Padomes Regula (EK) Nr. 1164/1994) papildināta ar 1999. gada 21. jūnija Padomes (EK) Regulu Nr. 1264/1999 un Nr. 1265/1999.

2.2. Komisijas 2002.gada 29.jūlija Regula (EK) Nr.1386/2002, ar ko nosaka sīki izstrādātus piemērošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr.1164/94 attiecībā uz tās palīdzības pārvaldības un kontroles sistēmām, kas piešķirta no Kohēzijas fonda, kā arī kārtību finansiālu labojumu veikšanai (turpmāk – Komisijas (EK) Regula Nr.1386/2002).

2.3. Komisijas 2003.gada 6.janvāra Regula (EK) Nr.16/2003, ar ko nosaka īpašus sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr.1164/94 par izdevumu attaisnošanu saistībā ar Kohēzijas fonda daļēji finansētiem pasākumiem (turpmāk - Komisijas (EK) Regula Nr. 16/2003).

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

2.4. Komisijas 2004.gada 1.aprīļa Regula (EK) Nr.621/2004, ar ko paredz noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr.1164/94 īstenošanai attiecībā uz informācijas un publicitātes pasākumiem sakarā ar Kohēzijas fonda darbību.

2.5. Čehijas Republikas, Igaunijas, Kipras, Latvijas, Lietuvas, Ungārijas, Maltas, Polijas, Slovēnijas un Slovākijas Līgums par pievienošanu Eiropas Savienībai (turpmāk – Līgums).

2.6. Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projektu vadības likums (turpmāk – KF projektu vadības likums).

2.7. Publisko iepirkumu likums.

2.8. Iepirkumu uzraudzības biroja 2007.gada 11.aprīļa „Publisko iepirkumu likuma Iepirkuma vadlīnijas”.

2.9. Vadošās iestādes 2007.gada 6.septembra „Publicitātes pasākumu īstenošanas vizuālās identitātes vadlīnijas Kohēzijas fonda vadībā iesaistītajām institūcijām”.

2.10. Vadošās iestādes 2007.gada 7.maija vadlīnijas „Par publicitātes plāna izstrādi un funkciju īstenošanu informācijas un publicitātes pasākumu ieviešanā un uzraudzībā”.

2.11. Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas pārbaūžu veikšanai projektu īstenošanas vietās 2004. – 2006.gada plānošanas periodam.

2.12. Citi LR normatīvie akti un vadlīnijas.

Citas izdevumu kategorijas, nekā to nosaka Komisijas (EK) Regula Nr. 16/2003 uzskata par attiecināmām tikai tajā gadījumā, ja tās ir īpaši atrunātas finanšu memorandā / Eiropas Komisijas lēmumā (turpmāk – EK lēmums) un/vai projekta iesniegumā.

Izdevumu attiecināmības noteikumi, kurus nosaka Komisijas (EK) Regula

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

Nr.16/2003 un EK lēmums, attiecas uz projektu kategorijām, kas uzskaitītas Padomes Regulas (EK) Nr. 1164/1994, 3. pantā, kas nosaka pasākumu veidus, kurus KF var atbalstīt finansiāli.

Visiem ISPA projektiem, kas ir apstiprināti līdzfinansēšanai pirms 2004.gada 1.maija un kuru realizācija netika pabeigta šajā termiņā (ISPA ietvaros apstiprināti projekti), saistoši ir Padomes Regulas (EK) Nr. 1164/1994 noteikumi, ar izņēmumiem, kas noteikti Līgumā. Viens no šādiem izņēmumiem ir, ka izdevumu attiecināmības jomā piemēro Padomes Regulas (EK) Nr. 1267/1999 noteikumus, kas nosaka pirmsiestāšanās strukturālās politikas instrumentu (ISPA) un finanšu memorandā ietvertos finanšu noteikumus, kuri regulē izdevumu attiecināmību. Šie noteikumi ir ietverti katra finanšu memoranda III.2 pielikumā, kurā detalizēti ir noteiktas attiecināmo izdevumu kategorijas, savukārt pielikumā nenorādītās izdevumu kategorijas uzskatāmas par attiecināmām vienīgi tajos gadījumos, ja to paredz finanšu memorands.

3. Izdevumu attiecināmības apjoms

Izdevumu attiecināmības nosacījumi attiecas uz visu KF projektu darbību, tai skaitā:

3.1. KF Ietvara dokumentu

Izdevumi ir attiecināmi tikai tajos projektos, kas ir saskaņā ar apstiprinātā Ietvara dokumentā minētajām prioritātēm, aktivitātēm un kritērijiem.

Ietvara dokuments izdevumu attiecināmību sākotnēji nosaka arī dubultā līdzfinansējuma riska novēršanas jomā. Ietvara dokumentā tiek konkretizēti uzdevumi un tie projekti, kuri potenciāli varētu saņemt atbalstu KF ietvaros. Tādējādi tiek izslēgta iespēja, ka KF finansējumu saņems cita publiskā finansējuma avota projekts, kas neatbilst Ietvara dokumentā minētajiem uzdevumiem un

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

potenciālajiem projektiem.

3.2. Finanšu memorandu / EK lēmumu

Izdevumi ir attiecināmi, ja tie ir saskaņā ar finanšu memorandu / EK lēmumu, kurā ir atrunāts projekta mērķis, attiecināmības periods, fiziskie rādītāji un to finansējums, kā arī īpašie attiecināmības noteikumi.

3.3. Iepirkuma līgumiem

KF projekti tiek īstenoti, rīkojot iepirkuma procedūras un slēdzot iepirkuma līgumus, kam ir jābūt veiktam atbilstoši publisko iepirkumu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem, piemēram, Publisko iepirkumu likums. Līgumiem jābūt noslēgtiem saskaņā ar finanšu memorandu / EK lēmumu. Attiecībā uz iepirkuma veikšanas un līgumu slēgšanas kompetenci skatīt KF projektu vadības likumā.

3.4. Veiktajiem izdevumiem projektu ietvaros

Izdevumiem jābūt tieši saistītiem ar projektu un jābūt veiktiem saskaņā ar finanšu memorandu / EK lēmumu, Eiropas Savienības un LR normatīvajiem aktiem.

4. Pienākumu sadalījums izdevumu attiecināmības jomā KF vadības un kontroles sistēmā

Atbalsta saņēmējs, starpniekinstitūcijas (turpmāk – SI) un maksājumu iestāde (turpmāk – MI) pārbauda rēķinu, tā attaisnojuma dokumentus un maksājuma uzdevumu vai grāmatvedības dokumentus ar līdzvērtīgu pierādījumu vērtību (turpmāk — maksājuma dokumenti) atbilstoši finanšu memorandam / EK lēmumam, Eiropas Savienības un LR normatīvajiem aktiem par KF vadību, noslēgtajiem būvdarbu, piegāžu vai pakalpojuma līgumiem.

SI vadītājs projektu izpildes laikā veiktos izdevumus apstiprina kā attiecināmus, parakstot maksājuma uzdevumu, kas pamatojas uz pārbaudītajiem maksājuma dokumentiem un maksājuma procesa pārbaudes lapu.

Iestāde: Finanšu ministrija Strukturvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

MI vadītājs apliecina attiecināmo izdevumu veikšanu SI apstiprinātajos pieprasījumos par avansa, starpposma un noslēguma maksājumiem, kas nosūtīti uz Eiropas Komisiju (turpmāk – EK).

Vadošā iestāde (turpmāk – VI) ir atbildīga par norādījumu sniegšanu attiecināmo izdevumu jomā, kā arī VI kopīgi ar MI jāpieņem lēmumi par izdevumu attiecināmību.

Ja kāda no augstāk minētajām institūcijām konstatē neatbilstoši veiktus izdevumus, tās rīkojas atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 4.jūlija noteikumiem Nr.554 „Kārtība, kādā Kohēzijas fonda projektu vadībā iesaistītās institūcijas sniedz ziņas par konstatētajiem pārkāpumiem un neatbilstību projektu īstenošanā” un Ministru kabineta 2006.gada 29.augusta noteikumiem Nr.704 „Kārtība, kādā uzskaita un atmaksā Kohēzijas fonda projektu ietvaros neatbilstoši veiktos izdevumus”.

5. Izdevumu attiecināmības izvērtēšanas pārbaudes

VI ir jāpārlicinās, ka SI darbojas izdevumu attiecināmības pārbaudes procedūras, kurās ir iekļautas pārbaudīšanas lapas, kas ļauj gūt pārlicinību, vai konkrētie izdevumi tika veikti saskaņā ar finanšu memorand / EK lēmumu, iepirkuma līgumu un citiem tiesību aktiem.

Pārbaudes aptver finanšu, tehniskos un administratīvos aspektus, kuri nodrošina līdzekļu efektīvu izmantošanu, tajā skaitā aspektus, kuri attiecas uz vides aizsardzību, publisko iepirkumu un vienlīdzīgas konkurences nodrošināšanas noteikumiem.

Pārbaudes procedūrām jāparedz nepieciešamību veikt pārbaudi projekta īstenošanas vietā. Procedūrās jāparedz šādu pārbaudīšanas dokumentēšana – ziņojums par pārbaudi un aizpildītas pārbaudes lapas. Šādai uzskaitai jādod iespēja noteikt

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

pārbaudes apjomu, tās rezultātus un veicamās darbības trūkumu un neatbilstību novēršanai.

Gadījumā, ja pārbaudes neaptver 100% darījumu, SI nodrošina pārbaudes veikšanu izlases kārtībā atbilstoši šim nolūkam izstrādātai procedūrai.

SI nodrošina arī to, ka tajā darbojas atbilstošs pienākumu sadales mehānisms starp personām, kuras ir atbildīgas par maksājumu pieprasījumu autorizēšanu un maksājumu veikšanu, kā arī starp personām, kuras ir atbildīgas par darījumu iegrāmatošanu un maksājumu veikšanu.

Detalizētāk pārbaūžu veikšanas nosacījumus skatīt „Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijās pārbaūžu veikšanai projektu īstenošanas vietās 2004. – 2006.gada plānošanas periodam”.

6. Par attiecināmajiem izdevumiem atbildīgā iestāde

Atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr.1164/1994 10.pantam par projektu ieviešanu atbildīgajai iestādei ir jābūt pieminētai projekta iesniegumā. Šī iestāde tiek uzrādīta arī finanšu memorandā / EK lēmumā.

Attiecībā uz KF projektiem atbilstoši KF projektu vadības likuma 1.panta 3.daļai ieviešanas iestāde ir tiešās vai pastarpinātās valsts pārvaldes iestāde, LR reģistrēta juridiskā persona, kas īsteno projektu. Ieviešanas iestāde var būt arī atbalsta saņēmējs. Atbalsta saņēmējs atbilstoši KF projektu vadības likuma 1.panta 4.daļai ir tiešās vai astarpinātās valsts pārvaldes iestāde, LR reģistrēta juridiskā persona, kas ir projekta īstenošanas rezultātā radītā labuma saņēmēja.

Atbilstoši KF projektu vadības likuma 8.panta 4.punktam, ja ieviešanas iestāde nav atbalsta saņēmējs, tā var nodot atsevišķas šajā likumā minētās funkcijas atbalsta saņēmējam, savukārt atbalsta saņēmējs var nodot atsevišķas šajā likumā minētās funkcijas ieviešanas iestādei, noslēdzot savstarpēju sadarbības līgumu par

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

projekta īstenošanu. Par nodoto funkciju veikšanu ir atbildīga institūcija, kurai saskaņā ar šo likumu jāveic attiecīgās funkcijas.

Jebkādas izmaiņas saistībā ar ieviešanas iestādi jāapstiprina EK. Saskaņā ar noteikumiem par grozījumiem finanšu memorandā / EK lēmumos, par dienu, no kuras jaunā ieviešanas iestāde var uzsākt attiecināmo izdevumu veikšanu ir diena, kurā EK ir saņēmusi pilnībā noformētu iesniegumu par grozījumiem finanšu memorandā / EK lēmumā.

7. Izdevumu attiecināmības periods

Finanšu memorands / EK lēmums nosaka izdevumu attiecināmības perioda sākuma un beigu datumu.

Par attiecināmības perioda sākumu uzskatāma diena, kurā EK saņēmusi projekta iesniegumu, kas ietver Padomes Regulas (EK) Nr.1164/94 10.panta 4.sadaļā pieprasīto informāciju. Izdevumi, kas ir veikti pirms šī datuma, netiek uzskatīti par attiecināmiem izdevumiem.

Izdevumu attiecināmības beigu datums ir noteikts finanšu memorandā / EK lēmumā un tas ir spēkā pat tad, ja tas iekrīt sestdienā, svētdienā vai citā brīvdienā. Piemēram, ja EK lēmumā kā projekta beigu datums ir noteikts 31.12.2008., tad pēc šī datuma veiktie darbi un maksājumi ir neattiecināmi. Ja projekts tiek pabeigts ātrāk nekā tas noteikts EK lēmumā, tad par projekta faktisko noslēgumu uzskata datumu, kad veikts pēdējais attiecināmo izdevumu maksājums projekta ietvaros projekta izpildītājam.

EK var mainīt projekta beigu datumu, pamatojoties uz dalībvalsts rakstisku iesniegumu, ar nosacījumu, ka pagarinājums tiek pieprasīts pirms šī termiņa beigām. Tomēr nav iespējams mainīt 2004.-2006.gada plānošanas perioda projektu īstenošanas gala termiņu – 31.12.2010. Tas nozīmē, ka līdz šim termiņam jābūt

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

veiktiem visiem maksājumiem projektu izpildītājiem, pretējā gadījumā valsts budžets cietīs zaudējumus, jo netiks izpildītas saistības pret EK.

Padomes Regulas (EK) 16/2003 7.panta 3.punkts nosaka, ka, ja dalībvalsts iesniedz finanšu memoranda / EK lēmuma grozījumu priekšlikumu EK, izdevumi saistībā ar EK apstiprinātajām izmaiņām projektā būs uzskatāmi par attiecināmiem no dienas, kurā EK saņems grozījumu priekšlikumu. Izmaiņu attiecināmības datums tiek noteikts EK attiecināmības vēstulē, ko EK nosūta dalībvalstij pēc finanšu memoranda / EK lēmuma grozījumu priekšlikumu saņemšanas, un finanšu memoranda / EK lēmuma grozījumos.

Saskaņā ar uzraudzības komitejas nolikuma 4.3. apakšpunktu finanšu memorandā / EK lēmumā noteiktos projekta fiziskos rādītājus var precizēt uzraudzības komitejas sanāksmes laikā. Par izmaiņām fiziskajos rādītājos un to pamatojumu SI informē uzraudzības komitejas laikā pirms tam pielikumā ziņojumam uzraudzības komitejai iesniedzot finanšu rādītāju izmaiņu tabulu. Par izmaiņām fiziskajos rādītājos ir jāsaņem uzraudzības komitejas saskaņojums.

8. Attiecināmo izdevumu caurskatāmības un dokumentēšanas noteikumi

Visiem attiecināmajiem izdevumiem, kurus veikusi ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs, jābūt pamatotiem ar juridiski saistošiem līgumiem, vienošanos un / vai citiem dokumentiem, kas pamato izdevumu veikšanu.

Saistībā ar augstāk minēto ir jābūt pieejamai atbilstoši darījumus un maksājumus apliecinošai dokumentācijai, kura apliecina izdevumu veikšanu par reāli izpildītiem darbiem saskaņā ar finanšu memorandu / EK lēmumu un iepirkuma līgumu, piemēram, rēķini un maksājuma uzdevumi.

Izdevumu pamatā ir attaisnojoši kvitēti rēķini vai uzskaites dokumenti ar līdzvērtīgu pierādījumu vērtību.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

„Uzskaites dokuments ar līdzvērtīgu pierādījuma vērtību” apzīmē katru dokumentu, kuru iesniegusi ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs ar mērķi apstiprināt, ka grāmatvedības ieraksts uzrāda patiesu un lietišķu faktiski noslēgto darījumu ainu, saskaņā ar grāmatvedībā pastāvošiem standartiem un tiesību aktiem, piemēram, pavadzīme.

Precīzas un visaptverošas revīzijas liecības ir svarīga EK prasība visiem projektiem. Pilnīgi vai daļēji viltoti dokumenti ir par pamatu neattiecināmiem izdevumiem.

Atbalsta saņēmējam / ieviešanas iestādei jābūt izveidotai iekšējās kontroles sistēmai. Komisijas (EK) Regulas Nr.1386/2002 6.pantā noteikts, ka dalībvalstu vadības un kontroles sistēmām ir jāsniedz pietiekamas revīzijas liecības un kādas revīzijas liecības var uzskatīt par pietiekamām. Minētās Regulas I pielikumā ir dots pietiekamu revīzijas liecību informatīvo prasību raksturojums.

Lai revīzijas liecības būtu skaidras un saprotamas, atbalsta saņēmējam / ieviešanas iestādei ir jāizveido atsevišķa grāmatvedības uzskaitē par projektā notikušajiem darījumiem.

Papildus ir vērts atzīmēt, ka pamatojoties uz Padomes Regulas (EK) Nr.1164/1994, II Pielikuma, G. panta 3.punktu, visai ar projekta izpildi saistītai dokumentācijai, sākot no plānošanas procesa, uzglabāšanas termiņš katrā institūcijā ir trīs gadi, skaitot no dienas, kurā EK veikusi pēdējo maksājumu.

9. Vispārīgi jautājumi par izdevumu attiecināmību

9.1. Zemes iegāde un pieejas iespējas

Izdevumi par neapbūvētas zemes iegādi ir attiecināmi tikai gadījumā, ja ir

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

izpildīti visi šādi Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 16.panta nosacījumi:

- Zemes pirkums ir būtisks projekta ieviešanai.
- Teritorijas iegādes summa nedrīkst pārsniegt 10% no projekta attiecināmajiem izdevumiem, ar izņēmumu gadījumos, kurus atbilstoši pamatojusi ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs (skat. Regulas Nr.16/2003, 16.panta b) punktu). Gadījumā, ja šī summa izrādītos lielāka, bet netiktu izpildīts Regulas Nr.16/2003 16.panta punktā b) pieminētais noteikums, tad izdevumi par zemes iegādi un ar to saistītie attiecināmie izdevumi atbilstoši jāsamazina, lai tie nepārsniegtu 10% no kopējiem projekta attiecināmajiem izdevumiem.
- No neatkarīga pilnvarota eksperta vai atbilstošas iestādes saņemts apliecinošs dokuments, ka iegādes cena nepārsniedz tirgus vērtību.
- Zemes iegādei jābūt paredzētai finanšu memorandā / EK lēmumā.
- Pēc projekta beigām zeme netiks izmantota mežsaimniecībā vai lauksaimniecībā, ja vien tas nav noteikts citādi finanšu memorandā / EK lēmumā.

Bez tam, jāpievērš uzmanība šādiem jautājumiem:

- Par attiecināmiem var atzīt vienīgi zemes iegādei paredzētus izdevumus, kuras robežās tiek īstenots projekts, kā arī tiešā veidā būs izmantojama projekta izpildei. Saistībā ar augstākminēto, gadījumos, ja iespējama tikai tā zemes iegāde, kas tiešā veidā būs izmantojama projekta izpildei, bet saistībā ar īpašuma tiesībām ir nepieciešama papildus platības iegāde, tad izdevumu daļu zemes iegādei, kura tiešā veidā nebūs izmantojama projekta izpildei, nevarēs atzīt par attiecināmiem izdevumiem. Tas nozīmē, ka, iegādājoties zemi projekta ietvaros, ir jāsniedz skaidras liecības par to, ka konkrēts apjoms zemes tiek tiešā veidā izmantots projekta vajadzībām. Šajā gadījumā, veicot attiecināmo izdevumu

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

pārbaudes, obligāti jāveic pārbaude objektā uz vietas, lai novērtētu projektā izmantojamās zemes platības.

- Jāatceras, ka jāievēro arī attiecināmības periods, proti, maksājumi zemes īpašniekiem jāveic izdevumu attiecināmības periodā.
- Finanšu maksājumi, piem., procentu maksājumi, nodokļi, kas saistīti ar zemes iegādi, nevar tikt uzskatīti par attiecināmiem izdevumiem.
- Zemes, kas jau ir ieviešanas iestādes / atbalsta saņēmēja vai valsts īpašums, iegāde nav uzskatāma par attiecināmu (Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 18.pants).
- Atsavināšanas (obligāta pirkuma) gadījumos tiek piemērots Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 16., 17. un 18.pants. Atsevišķas izmaksas, kas ir saistītas ar lēmumu par atsavināšanu, piemēram, eksperta slēdziens, juridiskie pakalpojumi un attiecīgā zemes pagaidu nomas līgums uzskatāmi par attiecināmiem izdevumiem.
- Izdevumi par piekļuves tiesību saņemšanu būvlaukumam projekta izpildes laikā ir attiecināmi, ja tie ir būtiski nepieciešami projekta izpildei un nepārprotami apstiprināti finanšu memorandā / EK lēmumā (Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 20.pants). Šo punktu ir būtiski atrunāt arī iepirkuma līgumā. Ja kā iepirkuma līguma nosacījumus izmanto Starptautiskās inženierkonsultantu federācijas (*Federation Internationale des Ingeneurs – Conceils – FIDIC*) (turpmāk – FIDIC) būvniecības darbu līguma noteikumus, tad šo noteikumu 4.13.punktā ir teikts, ka uzņēmējam jāsedz visas izmaksas un izdevumi par piekļūšanas tiesībām darbu izpildes vietai.

Jāpiemin, ka izdevumi zemes iegādei projektu īstenošanā pirms 2004.gada 1.maija tika uzskatīti par neattiecināmiem.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

9.2. Nekustamā īpašuma iegāde

Nekustamā īpašuma iegādes izdevumi, t.i. jau uzceltas ēkas un zeme, uz kuras tās uzceltas, var būt attiecināmi tikai tad, ja tie ir paredzēti finanšu memorandā / EK lēmumā.

Nekustamā īpašuma iegāde, kas jau ir ieviešanas iestādes / atbalsta saņēmēja vai valsts īpašums, nav uzskatāma par attiecināmiem izdevumiem.

9.3. Objekta sagatavošana un būvniecība

Izdevumi objekta sagatavošanai un būvniecības darbiem, kas būtiski nepieciešami projektu izpildei, ir uzskatāmi par attiecināmiem.

Būvlaukuma sagatavošana var veidot daļu no būvniecības darbiem. Līdz ar to būvdarbu sadalījums divās izdevumu kategorijās ir tikai aptuvens. Piemēram, ja būvniecības līguma slēgšanai tiek izmantota FIDIC “Dzeltenā grāmata”, tad darbi ietver gan būvlaukuma sagatavošanu, gan būvniecības darbus. Ja būvniecības līgums tiek slēgts pēc FIDIC “Sarkanās grāmatas”, tad līguma izpildītājs veic tikai būvniecības darbus pēc iepriekš sagatavota un saskaņota projekta.

Ja ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs paši veic objekta sagatavošanu vai būvniecības darbus vai to daļu, tad EK finansējums tiek piešķirts ar pārredzamas un tādas atsevišķas projekta uzskaites sistēmas starpniecību, kas balstās uz uzskaites dokumentiem vai dokumentiem ar līdzvērtīgu pierādījumu vērtību, piemēram, dokumentiem, kas atspoguļo darba un darba laika uzskaiti. Ir jānodrošina, lai KF finansējums nepārklātos ar ieviešanas iestādes / atbalsta saņēmēja līdzekļiem. Tas nozīmē, ka ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs slēdz ar attiecīgo darbinieku uzņēmuma līgumu par pakalpojumiem, ja šo pakalpojumu sniegšana nepārklājas ar funkcijām, ko ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs darbinieki pilda iestādē un par ko attiecīgi saņem atalgojumu.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

Bez tam jāpasvīturo, ka izdevumi pamatlīdzekļu iegādei, kuri projektā nav ierēķināti pastāvīgi, iegādāti vai izgatavoti projekta izpildes mērķiem, par attiecināmiem tiks atzīti ar nosacījumu, ka tiks izpildītas šī dokumenta 9.5.punktā minētās prasības.

9.4. Apakšuzņēmēju darbi

Slēdzot iepirkuma līgumus, jāņem vērā, ka par attiecināmiem nevar uzskatīt izdevumus par apakšuzņēmēju darbiem, ja dokumentāli tiek pierādīts, ka apakšuzņēmēju darbu rezultātā pieaug projekta izmaksas bez proporcionāla izdevīguma (pievienotās vērtības) pieauguma, tas ir, neradot atbilstošu ieguldījumu projektā.

Attiecināmo izdevumu pārbaudēs jāpievērš uzmanība noslēgtajiem līgumiem ar apakšuzņēmējiem (ja projektā tādi ir). Jāgūst pārliecība par reāli izdarīto apakšuzņēmēja darba apjomu atbilstoši noslēgtajam iepirkuma līgumam. Piemēram, ja būvdarbu līgumā ir noteikts, ka uzņēmējs nedrīkst nodot apakšuzņēmumā vairāk kā 70% no darbu apjoma, tad nedrīkstētu būt situācija, ka apakšuzņēmējs veic vairāk kā 70% no darbu apjoma un uzņēmējs reāli veic mazāk kā 30% no darbu apjoma.

9.5. Pamatlīdzekļu iegāde un to tirgus vērtības noteikšana

Pamatojoties uz EK 2007.gada 27.marta vēstulē Nr.03118 sniegto Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 23.1 un 25.2 pantu interpretāciju, atbilstoši 23.1.pantam, pamatlīdzekļi, kas turpinās kalpot pēc KF projekta beigām, ir attiecināmi tikai tad, ja tie ir fiziski uzstādīti projektā. Pamatlīdzekļi, kas nav fiziski uzstādīti projektā, piemēram, automašīnas un biroja tehnika, ir attiecināmi tikai tad, ja tiek izpildīti trīs nosacījumi:

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

- Pamatlīdzekļi ir tehniskā ziņā būtiski nepieciešami, lai pilnvērtīgi realizētu projektu, un tie ir daļa no projekta.
- Pamatlīdzekļi ir iekļauti projekta attiecināmajos izdevumos finanšu memorandā/EK lēmumā.
- Pamatlīdzekļi tiek lietoti tikai un vienīgi projekta ietvaros.

Ja neizpildās visi trīs augstāk minētie nosacījumi, saskaņā ar EK vēstulē norādīto, ir piemērojams Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 25.2 pants. Tas nosaka, ka pamatlīdzekļus KF projekta ieviešanai var uzskatīt par attiecināmiem, ja tie ir bez ekonomiskās vērtības vai pēc lietošanas tiek nodoti atkritumos (pamatlīdzekļa atlikusī vērtība uz projekta beigām ir neattiecināma) un ja tas ir atrunāts finanšu memorandā/EK lēmumā. Tas nozīmē, ja pamatlīdzeklis ir iekļauts finanšu memorandā / EK lēmumā, tas ir attiecināms, bet atlikusī vērtība uz projekta beigām ir neattiecināma.

Līdz ar to vēlamies norādīt, ka KF projektos pamatlīdzekļi, kas fiziski nav uzstādīti projekta ietvaros, ir attiecināmi tikai tad, ja tie ir noteikti EK lēmumā.

Vēlamies piebilst, ka ISPA ietvaros realizēto projektu gadījumā, kad iepirkuma līgumu, kas paredz kustamu pamatlīdzekļu iegādi, ir saskaņojusi EK Delegācija, bet šie pamatlīdzekļi nav iekļauti finanšu memorandā, šajā gadījumā EK pieļauj izņēmumu un izdevumi šādu pamatlīdzekļu iegādei ir attiecināmi, izņemot to atlikušo vērtību uz projekta beigām.

Jāpiezīmē, ka pamatlīdzekļi, kas iegādāti vai izgatavoti ar mērķi projekta izpildei, var tikt izmantoti tikai attiecīgā projekta izpildes laikā.

Iegādājoties pamatlīdzekli, atbilstoši Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 23.1.pantam tas ir jāuzņem ieviešanas iestādes / atbalsta saņēmēja grāmatvedības

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

uzskaitē. Nav pieļaujama situācija, ka pamatlīdzeklis, kas ir iegādāts KF projekta ietvaros, netiek vispār uzņemts grāmatvedības uzskaitē.

Jāņem vērā arī tas, ka EK veiktā audita 2004.gada 23. – 27.februārī rezultātā tika izteikts konstatējums, ka visas izmaksas, kas attiecas tieši uz inženiera darba nodrošināšanu, nedrīkst tikt iekļautas būvdarbu līgumos, bet tām ir jābūt iekļautām būvuzraudzības līgumos. Šis konstatējums galvenokārt attiecas uz pamatlīdzekļu iegādi inženiera darba nodrošināšanai, piemēram, automašīna, portatīvais dators, mobilais telefons, u.c.

Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 25.pants arī nosaka, ka, ja iestāde, kas ir atbildīga par projekta ieviešanu, veic būvdarbus, izdevumi par kustamu pamatlīdzekļu, piemēram, automašīnas un biroja tehnika, nav attiecināmi.

Pamatlīdzekļu atlikušās vērtības summa var tikt noteikta divos veidos:

- Grāmatvedības uzskaites vērtībā saskaņā ar pamatojošiem dokumentiem.
- Ekonomiskā (turpmāk - tirgus) vērtībā uz projekta beigām.

Lūdzam ņemt vērā, ka KF projektos pamatlīdzekļa atlikusī vērtība ir tā tirgus vērtība uz projekta beigām atbilstoši Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 25.2.un 22.6.pantam.

Jautājumu par pamatlīdzekļu tirgus vērtību uz projektu beigām iesakām sadalīt divās daļās – KF projekts ir pabeigts un noslēguma dokumentācija iesniegta EK un pārējie gadījumi.

Gadījumā, kad uz šī skaidrojuma izdošanas brīdi projekts ir pabeigts un noslēguma dokumentācija ir iesniegta EK, kā arī, ja atbalsta saņēmējam / ieviešanas iestādei (uzņēmums vai iestāde, kas nav valsts budžeta iestāde) nav iespējams noteikt pamatlīdzekļu tirgus vērtību uz projekta beigām citādi, kā ar

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

aprēķina metodi, piemērojama atbilstošākā no nolietojuma aprēķina metodēm atbilstoši normatīvajiem aktiem grāmatvedības jomā. Tā rezultātā tiktu iegūta tirgus vērtībai vistuvākā vērtība. Norādām, ka jāņem vērā pamatlīdzekļa nolietojums no tā iegādes brīža. Veicot aprēķinu, jāizvērtē pieņēmums, ka pamatlīdzeklis ir nolietots normālos darba apstākļos. Procesam jābūt izsekojamam un dokumentētam, tai skaitā ar aprēķina metodes izvēles pamatojumu.

Attiecībā uz pamatlīdzekļu tirgus vērtības noteikšanu uz projektu beigām turpmāk VI uzskata, ka ir iespējams noteikt pamatlīdzekļa tirgus vērtību, izmantojot dažādas metodes (piemēram, tirgus dalībnieku aptauja, eksperta vērtējums, atbalsta saņēmēja speciālistu komisijas vērtējums un citas). Lai novērstu nepareizu Eiropas Savienības normu, kas nosaka pamatlīdzekļa atlikušo vērtību uz projekta beigām kā neattiecināmos izdevumus, piemērošanu, VI aicina pirms pamatlīdzekļa pieņemšanas uzskaitē un/vai uz projekta beigām veikt pamatlīdzekļa pārvērtēšanu, izmantojot speciālistus, ekspertus vai īpaši šim mērķim izveidotu komisiju. VI neizvirza īpašas prasības attiecībā uz pamatlīdzekļu vērtētājiem. Procesam jābūt izsekojamam, dokumentētam un noteiktajai tirgus vērtībai pamatotai.

9.6. Izdevumi saistībā ar datorizētām vadības un uzraudzības sistēmām

Izdevumi saistībā ar datorizētu vadības un uzraudzības sistēmu pirkumu un instalēšanu līdz finanšu memorandā / EK lēmumā noteiktajam ierobežojumam ir uzskatāmi par attiecināmiem.

Šeit jānorāda, ka arī šiem izdevumiem pilnībā piemērojami šo vadlīniju 9.5.punkta “Pamatlīdzekļu iegāde un to tirgus vērtības noteikšana” nosacījumi. Ņemot vērā 9.5.punktā noteikto, kā arī 9.6.punkta pirmajā sadaļā minēto, jāsecina,

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

ka, piemēram, projektā iegādāties datorus var tādā apjomā, kāds ir noteikts finanšu memorandā / EK lēmumā vai projekta iesniegumā. Ja projektā ir iegādāti datori, kuru pamatojums nav minēts nevienā no iepriekš nosauktajiem dokumentiem, izdevumi par šādu iekārtu iegādi ir neattiecināmi.

Ņemot vērā pieredzi, daudzos gadījumos ne projekta iesniegumā, ne finanšu memorandā / EK lēmumā nav norādīts precīzs skaits datorizētās vadības un uzraudzības sistēmas elementu. Piemēram, ir tikai norādīts, ka šādai sistēmai ir jābūt, kas ietver arī datoru iegādi. Šādā gadījumā ieviešanas iestādei / atbalsta saņēmējam ir jāizvērtē šo pamatlīdzekļu skaita nepieciešamība, novērtējot katra datora būtiskumu projekta īstenošanā. Pamatlīdzekļu iegādei šajā gadījumā jābūt saprātīgai un pamatotai. Pamatojumam jābūt rakstiskā formā un saskaņotam ar SI, lai būtu pieteikamas revīzijas liecības par pamatlīdzekļu attiecināmību un nepieciešamību projektā.

Vienlaicīgi nepieciešams uzsvērt, ka vadības informatīvās sistēmas ir nepieciešamas lielu projektu realizācijai un tās jāuzstāda ļoti agrīnā projekta realizēšanas stadijā, lai tās varētu izmantot kā plānošanas un vadības instrumentu.

9.7. Lietotu iekārtu iegāde

Izdevumi lietotu iekārtu iegādei ir attiecināmi, ja tas ir paredzēts finanšu memorandā / EK lēmumā.

9.8. Transporta līdzekļu stāvvietas

KF papildus nefinansē garāžu un automašīnu stāvvietu būvniecību, izņemot gadījumus, ja tās ir nepieciešamas un skaidri apstiprinātas finanšu memorandā / EK lēmumā. Piemēram, finanšu memoranda / EK lēmuma sadaļā

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

„Apraksts” paredzēts, ka projekta ietvaros rekonstruējot ielu tiks izbūvēta autotransporta stāvvietā, lai uzlabotu satiksmes drošību.

9.9. Informācijas un publicitātes pasākumi

Izdevumi informatīviem un publicitātes pasākumiem, kurus īsteno saskaņā ar Komisijas (EK) Regulu Nr.621/2004 ir attiecināmi.

Par attiecināmiem var uzskatīt papildus izdevumus, kurus veicis atbalsta saņēmējs / ieviešanas iestāde, lai izdarītu izmaiņas lielformāta stendos un informācijas plāksnēs un tās atbilstu Komisijas (EK) Regulai Nr.621/2004.

KF projektu gadījumā, kuri pašreiz ir izpildes stadijā, augstākminētos papildu izdevumus var finansēt no projekta budžeta pieejamiem līdzekļiem (t.i. piem., no līdzekļiem, kuri veido starpību starp noslēgto iepirkuma līgumu vērtību un projektā paredzētajiem attiecināmiem izdevumiem, grozot attiecīgo iepirkuma līgumu).

Iegādātie suvenīri un cita veida prezentācijas materiāli, kas ir atbilstoši Komisijas (EK) Regulai Nr.621/2004 un VI 2007.gada 6.septembra „Publicitātes pasākumu īstenošanas vizuālās identitātes vadlīnijām Kohēzijas fonda vadībā iesaistītajām institūcijām”, ir attiecināmi atbilstoši Komisijas (EK) Regulas Nr.621/2004 36.pantam, ja finanšu memorandā / EK lēmumā ir paredzēti šāda veida publicitātes pasākumi. Gadījumā, ja finanšu memorandā / EK lēmumā nav īpaši atrunāta suvenīru un prezentācijas materiālu iegāde, to interpretē kā attiecināmu sadaļas „citi publicitātes pasākumi” ietvaros.

9.10. Administratīvie izdevumi

Ieviešanas iestādes / atbalsta saņēmēja administratīvie izdevumi nav attiecināmi. Piemēram, darba vietas aprīkojuma izmaksas, transporta izmaksas (izmaksas par degvielu, par transporta līdzekļa nomu, par transporta pakalpojuma

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

pirkšanu, par sabiedriskā transporta izmantošanu), telpu īres, nomas izmaksas, telpu apsaimniekošanas izmaksas (apkure, elektrība, apsaimniekošanas pakalpojumi, ūdensapgāde), kancelejas preču, interneta, telekomunikāciju, kā arī komandējuma vai darba brauciena izmaksas.

Izdevumi pamatlīdzekļu iegādei un īrei (līzings), kurus izmanto administratīviem mērķiem, nav uzskatāmi par attiecināmiem, ja vien to iegāde nav atrunāta finanšu memorandā / EK lēmumā. Piemēram, izdevumi tādu iekārtu iegādei kā mēbeles, datori, printeri un cita biroja tehnika, mobilie telefoni, ledusskapis, mikroviļņu krāsns, utt., nav attiecināmi.

9.11. Pievienotās vērtības nodoklis

Saskaņā ar Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 11.panta 1.punktu pievienotās vērtības nodoklis (turpmāk – PVN) uzskatāms par attiecināmiem izdevumiem tikai tad, ja to faktiski un neatgriezeniski būs veikusi ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs. Šis nosacījums nozīmē to, ka samaksātais PVN var tikt uzskatīts par attiecināmiem izdevumiem tikai un vienīgi tad, ja ieviešanas iestādei / atbalsta saņēmējam saskaņā ar valstī pastāvošo likumdošanu nav paredzētas tiesības samazināt maksājamo nodokļu summu par priekšnodokļa¹ summu vai pieprasīt PVN atmaksu. Jāņem vērā likums “Par pievienotās vērtības nodokli”.

Atgūstamo PVN neuzskata par attiecināmu pat tad, ja ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs to faktiski nav atguvuši, piemēram, ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs nav uzsācis darbības ar mērķi realizēt šīs tiesības.

No iepriekš minētā var secināt, ka, ja ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs ir juridiska persona, kas var atgūt PVN, šajā gadījumā PVN ir neattiecināms. Ja

¹ Termins „priekšnodoklis” lietots Latvijas Republikas likuma „Par pievienotās vērtības nodokli” izpratnē.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs nav PVN maksātājs, piemēram, Finanšu ministrija un nevar atgūt samaksāto PVN, šo summu iekļauj projekta attiecināmajās izmaksās. KF līdzfinansējuma apjoms tad jāattiecina arī uz PVN summu un jāsedz proporcionāli no KF un nacionālajiem līdzekļiem. Tas ir jāparedz projekta iesniegumā, iekļaujot pietiekamu pamatojumu PVN neatgūstamībai. Ja ieviešanas iestāde / atbalsta saņēmējs ir PVN maksātājs, piemēram pašvaldība vai pašvaldības uzņēmums, tad PVN ir neattiecināmi izdevumi.

Jāpiemin, ka PVN projektu īstenošanā pirms 2004.gada 1.maija tika uzskatīts par neattiecināmiem izdevumiem.

9.12. Soda naudas, finanšu sodi un izdevumi tiesvedībai

Izdevumi, kas saistīti ar juridiskiem pakalpojumiem, soda naudas, finanšu sodi un izdevumi tiesvedībai nav attiecināmi, ar izņēmumu, kas paredzēts Komisijas (EK) Regulas Nr.1831/94 7.pantā, kur ir noteikts, ka, ja dalībvalsts kompetentās iestādes pēc īpaša EK lūguma nolemj uzsākt vai turpināt tiesas procesu, lai atgūtu neatbilstoši veiktus izdevumus, EK var apņemt pilnīgi vai daļēji atlīdzināt dalībvalstij tiesas izdevumus un ar šo procesu tieši saistītos izdevumus, ja tā uzrāda atbilstošus dokumentus, kas attaisno tiesas izdevumus, pat ja process ir nesekmīgs. Tātad arī izdevumi par juridiskajiem pakalpojumiem, sagatvojoties tiesas procesam, nav attiecināmi.

9.13. Citi neatrunāti jautājumi

Gadījumā, ja radīsies jautājumi attiecībā uz izdevumu attiecināmību, kas nav atrunāti šajās vadlīnijās, VI tos izvērtēs un nepieciešamības gadījumā tie tiks apspriesti ar EK.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

10. Detalizēti jautājumi par izdevumu attiecināmību

10.1. Attiecināmība kanalizācijas pieslēgumu celtniecībai

Izdevumi kanalizācijas un ūdensvada pieslēguma celtniecībai atzīstami par attiecināmiem izdevumiem (gan KF projektu ietvaros, kā arī projektos, kas apstiprināti ISPA ietvaros), ja tie ir apstiprināti ar EK lēmumu. Nepieciešams uzsvērt, ka, lai izvairītos no jebkādam domstarpībām, pieslēguma būvniecībai jābūt skaidri norādītai EK lēmumā.

Gadījumā, ja kanalizācijas un/vai ūdensvada pieslēgumu izbūve nav apstiprināta ar EK lēmumu, ar to saistītie izdevumi nebūs uzskatāmi par attiecināmiem izdevumiem.

10.2. Ceļu drošības audita izdevumu attiecināmība

Pēc būtības izdevumi par ceļu drošības auditu satiksmes nozares projektos ir attiecināmi KF finansējumam kā projekta ieviešanas izdevumu sastāvdaļa. Ceļu drošības audits ir nepieciešams, lai gūtu pārliecību par ceļa atbilstību visām drošības prasībām.

Var būt atsevišķi gadījumi, kad šādas izmaksas ir neattiecināmas. Tas ir atkarīgs no dalībvalsts iekšējiem noteikumiem un sistēmas ieviešanas iestādē.

Piemēram, plānojot slēgt tikai būvniecības līgumus, ieviešanas iestāde organizē iepirkuma procedūru un ceļu drošības audita izmaksas var tikt uzskatītas par neattiecināmām. Ja tiek slēgts līgums, kura ietvaros ir paredzēta gan projektēšana, gan būvniecība, SI organizē iepirkuma procedūru un ceļu drošības audita izdevumus uzskata par attiecināmiem.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

10.3. Izdevumu par darbiem attiecībā uz inženierkomunikācijām attiecināmība

Lai varētu izvērtēt inženierkomunikāciju būvniecības izmaksu attiecināmību KF projektu ietvaros, jāņem vērā divi nosacījumi:

- Īpašumtiesības attiecībā uz inženierkomunikācijām

Ja inženierkomunikācijas, piemēram, pieslēgums pie Latvenergo energosistēmas, pieslēgums Lattelekom tīklam vai cita veida telekomunikācijas, pēc uzstādīšanas pieder pakalpojuma sniedzēja kompānijai, piemēram, Latvenergo, Lattelekom un nevis atbalsta saņēmējam, darbi, kas saistīti ar šādu telekomunikāciju uzstādīšanu nav uzskatāmi par attiecināmiem.

- Vai inženierkomunikāciju izdevumi ir atrunāti finanšu memorandā / EK lēmumā

Saskaņā ar Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 10.pantu, citas izdevumu kategorijas var būt attiecināmas, ar nosacījumu, ja tās ir norādītas EK lēmumā.

Ja inženierkomunikācijas:

- ir būtiski nepieciešamas projekta pilnvērtīgai darbībai, proti, ja inženierkomunikācijas ir projekta neatņemama sastāvdaļa,
- ir atrunātas finanšu memorandā / EK lēmumā,
- ir atbalsta saņēmēja īpašumā,
- un labumu no konkrētajām inženierkomunikācijām negūst 3.persona,

un ir spēkā visi augstāk minētie nosacījumi, tad attiecīgie izdevumi, kas attiecas uz inženierkomunikāciju uzstādīšanas darbiem, ir attiecināmi.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

10.4. Sadzīves atkritumu izgāztuves rekultivācija

No KF izdevumu attiecināmības viedokļa, veicot ieguldījumus infrastruktūrā, būtisks aspekts ir īpašumtiesību jautājumi. Pamatojoties uz Padomes Regulas (EK) Nr.1164/94 “Par Kohēzijas fonda izveidi” 7.panta 1.daļu, par attiecināmiem nav uzskatāmi izdevumi, kas rodas rekultivējot sadzīves atkritumu izgāztuvi, kurā atrodas pašvaldības vestie atkritumi, ja faktiski izgāztuve atrodas uz privātīpašnieka zemes.

Gadījumos, kad rekultivējamās izgāztuves, kas sākotnēji iekļautas projekta iesniegumā, bet kuru īpašumtiesības laika gaitā nodotas privātīpašniekiem vai zeme, uz kuras atrodas izgāztuves nodotas privātīpašniekiem pastāvīgā lietošanā, iespējamie risinājumi ir šādi:

- Rekultivācijas izdevumus uzskaitīt kā neattiecināmus izdevumus.
- Pašvaldībai atgūt no privātīpašnieka zemi, uz kuras atrodas rekultivējamā izgāztuve.
- Atkritumu izgāztuves, kas atrodas uz privātīpašumā esošas zemes, izslēgt no projekta.
- Atkritumu izgāztuves, kas atrodas uz privātīpašumā esošas zemes, aizstāt ar rekultivējamām atkritumu izgāztuvēm, kas neatrodas privātīpašumā.

Jāņem vērā, ka, ja līdz ar iepriekš minētajām darbībām mainās projekta fizisko rādītāju apjoms, tātad ir nepieciešams EK akcepts.

10.5. Valsts iestādes darbinieku pakalpojumu sniegšana

Interpretējot Komisijas 2003.gada 6.janvāra Regulas (EK) Nr.16/2003 15.panta a) daļu, izdevumi, kas radīsies, piemēram, tehniskās palīdzības projektā

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

slēdzot uzņēmuma līgumus ar valsts iestādes darbiniekiem par konsultantu pakalpojumu sniegšanu, ir attiecināmi gadījumā, kad minētie darbinieki līguma izpildes laikā valsts iestādē nepilda pienākumus, kas ir minēti regulas Nr.16/2003 13.pantā. Ir jānodrošina, lai KF finansējums nepārklātos ar valsts budžeta līdzekļiem. Šajā gadījumā tas nozīmē, ka līgumus drīkst slēgt par pakalpojumiem, ja šo pakalpojumu sniegšana nepārklājas ar funkcijām, ko valsts iestādes darbinieki pilda valsts iestādē un par ko attiecīgi saņem atalgojumu.

Lai kontrolējošās iestādes varētu pārbaudīt augstāk minēto nosacījumu un darbu izpildi, katra darbinieka gadījumā jānodrošina dokumenta esamība, kas sniedz pietiekamu pierādījuma vērtību, piemēram, dokuments, kas atspoguļo darba un darba laika uzskaiti.

Vēlamies norādīt, ka šādās situācijās ir jāņem vērā arī Saeimas 2002.gada 25.aprīļa likums „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”.

10.6. Dubultais līdzfinansējums

Izdevumi, kuri ietver atbalsta saņēmēja pamatdarbības izdevumus vai citu Eiropas Kopienas vai valsts, vai pašvaldības līdzfinansēto projektu izdevumus, nav uzskatāmi par attiecināmiem KF finansējumam.

Likuma „Par grāmatvedību” 7. pants nosaka, ka grāmatvedības reģistros nedrīkst izdarīt ierakstus, kuri nav pamatoti ar attaisnojuma dokumentu. Lai tiktu ievēroti grāmatvedības kārtības noteikumi un izrakstītais rēķins būtu spēkā un saistošs tā saņēmējam, rēķinā kā adresātam ir jābūt norādītam tā konkrētajam saņēmējam un jābūt ievērotiem citiem rēķina sastādīšanas noteikumiem. Gadījumā, ja par vienu un to pašu pakalpojumu tiek izrakstīti divi rēķini ar dažādiem adresātiem (saņēmējiem) un numuriem, šie rēķini ir uzskatāmi par diviem dažādiem dokumentiem. Gadījumā, ja rēķina saņēmējs apmaksātu rēķinu,

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

kurš nav noformēts atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai nav adresēts viņam, apmaksātājs nevarētu šo rēķinu izmantot kā attaisnojošu dokumentu grāmatvedības ieraksta izdarīšanai par naudas pārskaitīšanu. Rēķinu apmaksas pienākums par sniegtajiem pakalpojumiem vai piegādātajām precēm izriet no līgumiem, kas slēgti starp diviem vai vairākiem līdzējiem un kuru noslēgšanas rezultātā rodas saistības. Šādas saistības pamatā tiek regulētas ar noslēgtajā līgumā iekļautajiem nosacījumiem un tiesību normām, kas ietvertas Civillikuma Saistību tiesību daļā. Gadījumos, kad viens rēķins ir nosūtīts vairākiem finansēšanas avotiem, viens no šiem rēķiniem būs oriģināls, bet atlikušie - noraksti.

Gadījumā, ja finansējuma pieprasītājs pieņemtu rēķina apmaksu dubultā, tad finansētājam, kurš dubultā apmaksājis rēķinu, rastos prasījuma tiesības pret finansējuma saņēmēju par naudas summas atmaksu iedzīvošanās dēļ, saskaņā ar Civillikuma 2391.pantu.

10.7. Aktīvu īpašumtiesību maiņa pēc projekta beigām

ISPA projektiem finanšu memoranda 8.pants nosaka, ka finanšu līdzekļu piešķiršana var tikt pārskatīta (projekta ietvaros veiktie izdevumi var tikt atzīti par neattiecināmiem), ja piecu gadu laikā pēc darbu pabeigšanas projektā ir radušies nozīmīgi grozījumi aktīvu īpašumtiesību veida maiņas dēļ, piemēram, aktīvu īpašumtiesības pāriet no valsts sektora iestādes uz privātā sektora iestādi.

Saskaņā ar EK 2007.gada 29.marta vēstuli Nr.03247 šie nosacījumi var tikt piemēroti arī ex - ISPA projektos.

EK arī norāda, ka pat gadījumos, ja aktīvu īpašnieka maiņa nemaina īpašumtiesību veidu, dalībvalstij ir jāsaņem šāda rīcība ar EK.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

10.8. Krāpšana

Visos gadījumos izdevumi, kas radušies krāpšanas rezultātā, ir uzskatāmi par neattiecināmiem.

10.9. Kvalitātes jautājumi

Ja KF projektu ietvaros būvdarbi un piegādes tiek veiktas un pakalpojumi tiek sniegti neatbilstoši kvalitātes standartiem un normām konkrētajā jomā, minētie izdevumi ir uzskatāmi ar neattiecināmiem.

Izņēmums ir gadījumā, ja būvdarbu vai piegāžu veicējs vai pakalpojuma sniedzējs novērš kvalitātes problēmas, piemēram, nekvalitatīvi veiktos darbus, precī vai pakalpojumu aizstāj ar kvalitatīvu. Tam ir jābūt atbilstoši dokumentāli apliecinātam.

Lai projektos risinātu jautājumu par veikto būvdarbu kvalitāti pēc projektu pabeigšanas, piemēram, ceļu būves un rekonstrukcijas jomā, iesakām izmantot “aizturēto” maksājumu. Tādā gadījumā projekta izpildītājs saņem “aizturēto” maksājumu (kuru citā gadījumā izmaksātu tikai pēc, piemēram, 2 gadiem) apmaiņā pret bankas garantiju par šādu summu. Izpildītājam izmaksātā aizturētā summa uzskatāma par faktiski veiktiem izdevumiem, kas ļauj tos uzskatīt par attiecināmiem izdevumiem. Tai pat laikā pasūtītājam tā ir garantija, ka, ja attiecīgā garantijas periodā projektā tiks atklāti defekti, projekta izpildītājs tos novērsīs. Jāpiemin, ka šāda rīcība ir skaidri jāatrunā iepirkuma līguma nosacījumos un, lai izdevumus varētu uzskatīt par attiecināmiem, ir jābūt atbilstošiem attaisnojuma dokumentiem.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

1.pielikums

Citu Eiropas Savienības dalībvalstu pieredze attiecībā uz detalizētiem izdevumu attiecināmības jautājumiem

1. Maksājumi par finanšu operācijām

Saskaņā ar EK interpretāciju, izdevumi, kas veikti obligātai apdrošināšanai (piem., būvlaukuma apdrošināšana) un obligātās banku garantijas (piem., izmaksātā avansa garantija vai/un līguma kvalitatīvas izpildes garantija) var atzīt par attiecināmiem izdevumiem, ja tie paredzēti iepirkuma dokumentos.

2. Atbalsta saņēmēju projektu darbības (operatīvie) izdevumi un ekspluatācijas izdevumi

Projekta vai projektu grupas operatīvie izdevumi nav uzskatāmi par attiecināmiem. Atkāpjoties no minētā nosacījuma, apkalpojošā personāla apmācību un projekta un tā iekārtu pārbaudi var uzskatīt par attiecināmiem izdevumiem, ja tas ir paredzēts finanšu memorandā / EK lēmumā.

Piemēram, pie operatīvajiem izdevumiem, kurus nevar uzskatīt par attiecināmiem, pieskaitāmi izdevumi darbinieku algām, kuri ir nodarbināti pabeigtu investīciju ekspluatācijas fāzē.

Atsevišķos gadījumos nepieciešamie izdevumi iekārtu iegādei pabeigtu investīciju ekspluatācijai var tikt atzīti par attiecināmiem, ja šādas iekārtas ir nepieciešamas projekta darbības ilguma pagarināšanai. Piemēram:

- Atsevišķas lielu iekārtu (piemēram, transporta līdzekļi kanalizācijas tīrīšanai) izdevumu pozīcijas, var atzīt par attiecināmām (ar EK piekrišanu),

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

jo aizsargā infrastruktūru, kas izveidota projekta ietvaros un pagarina projekta darbības ilgumu.

- No Grieķijas pieredzes izriet, ka ir ļoti grūti pārliecināt EK par īpašu transporta līdzekļu nepieciešamību, kas aprīkoti ar pacelšanas iekārtu notekūdeņu nogulšņu konteineru izvešanai. EK tika pārliecināta par šādu transporta līdzekļu iegādes nepieciešamību, argumentējot, ka bez transporta līdzekļiem notekūdeņu nogulsnes aizdambēs notekūdeņu kanālu izplūdes vietas.
- Projektos, kas saistīti ar atkritumiem, EK nedod atļauju transporta līdzekļu iegādei, kas paredzēti atkritumu savākšanai, proti, tvertnēm un konteineriem. Savukārt, projektu gadījumā, kuros paredzēta atkritumu šķirošana to veidošanās vietā, īpašas automašīnas, konteineri un atkritumu tvertnes, ja ir saņemta EK piekrišana un izpildīts nosacījums par noteikumu pielietošanu attiecībā uz publisko palīdzību, var tikt atzītas par attiecināmām. Tomēr, šeit jābūt ļoti uzmanīgiem, lai nemainītu šo iekārtu skaitu un izmērus, pirms iepriekš nav saņemta EK piekrišana.

3. Izdevumu attiecināmība par koku un krūmu izciršanu un ceļa joslas izmantošanu

Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 12.pantā noteikts: „*Citi maksājumi, nodokļi un izdevumi jo īpaši tiešie nodokļi un sociālās apdrošināšanas iemaksas par algām un gabaldarba algām, kas rodas no Kopienas līdzfinansējuma, ieskaita attiecināmos izdevumos, tikai ja tos patiesi un noteikti ir izdarījusi ieviešanas iestāde.*”

Saskaņā ar EK nostāju, šajā punktā minētie noteikumi par koku un krūmu izciršanas izmaksu attiecināmību un ceļa joslas izmantošanas izmaksu attiecināmību

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

ir vienlīdz saistoši arī ISPA projektiem.

Maksājumi par koku un krūmu izciršanu:

- Pagasts, kuram saistībā ar KF projekta izpildi par labu tiks veikti maksājumi par koku vai krūmu izciršanu, vienlaicīgi ir KF atbalsta saņēmējs tā paša projekta ietvaros. Šajā gadījumā netiek ievērotas augstākminētās Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 12.panta prasības, jo ieviešanas iestāde nav patiesi un noteikti segusi izdevumus. Ievērojot augstākminēto, šos izdevumus nevar uzskatīt par attiecināmiem izdevumiem.
- KF atbalsta saņēmējs veic maksājumus citas personas (pagasta) labā. Tādā gadījumā var uzskatīt, ka šos izdevumus ieviešanas iestāde ir patiesi un noteikti veikusi, tādēļ tie atzīstami par attiecināmiem.

4. Izdevumu attiecināmība par obligātiem nekustamā īpašuma pirkumiem un kompensācijām par ierobežota izmantojuma noteikšanu teritorijām

Saskaņā ar EK nostāju atbalsta saņēmēja izdevumi obligāti nekustamā īpašuma iegādei vai obligātai kompensācijai par ierobežojumu noteikšanu teritorijai uzskatāmi par attiecināmiem, ja tie norādīti projekta iesniegumā un tādējādi apstiprināti ar EK lēmumu un ja tie veikti saskaņā ar KF regulējošiem tiesību aktiem, jo īpaši, ievērojot Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003, 16. – 19.panta prasības.

5. Izdevumu attiecināmība, kurus veikuši KF atbalsta saņēmēji par pievienošanos elektroenerģijas tīklam

Saskaņā ar Komisijas (EK) Regulas Nr.16/2003 12.pantu: „*Citi maksājumi, nodokļi un izdevumi jo īpaši tiešie nodokļi un sociālās apdrošināšanas iemaksas par algām un gabaldarba algām, kas rodas no Kopienas līdzfinansējuma, ieskaita*

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

attiecināmos izdevumos, tikai ja tos patiesi un noteikti ir izdarījusi ieviešanas iestāde.”

Ievērojot augstākminēto, atbalsta saņēmēju izdevumi (projektos, kas apstiprināti pēc 2004.gada 1.maija) par pievienošanas elektroenerģijas tīklam uzskatāmi par attiecināmiem, ja tie ir nepieciešami projekta izpildei un tos patiesi un noteikti ir izdarījusi ieviešanas iestāde, ņemot vērā KF reglamentējošos tiesību aktus neatkarīgi no tā, vai augstākminētie izdevumi iekļauti projekta iesniegumā vai EK lēmumā.

Atbalsta saņēmējiem, kuri veikuši augstākminētos izdevumus, jāuzglabā dokumenti, kuros atspoguļotas energoapgādes uzņēmuma izmaksu aprēķināšanas metodes, lai šos dokumentus uzrādītu visām iestādēm, kuras ir pilnvarotas kontrolēt projektu izpildi.

Gadījumā, ja energoapgādes uzņēmums nepievieno pie līguma atbilstošu aprēķinu par tīkla pieslēguma izveidošanu, atbalsta saņēmējam no minētā uzņēmuma jāpieprasa šādu dokumentu iesniegšana.

Vienlaikus jāuzsver, ka ISPA projektu gadījumā spēkā ir noteikumi par izdevumu attiecināmību, kas ietverti finanšu memoranda III. 2.pielikumā. Finanšu memorands neparedz prasības, kas ir analogas Regulas 12.panta prasībām. Finanšu memoranda III. 2.pielikuma IX. daļas 2.punktā ir tikai ieraksts, ka nekādi ar projekta izpildi saistīti finanšu maksājumi nav uzskatāmi par attiecināmiem.

6. Neparedzēti izdevumi

Neparedzēti izdevumi var tikt atzīti par attiecināmiem, ja tos nekādā veidā nebija iespējams paredzēt. Šajā grupā varētu ietilpt tādi izdevumi, kā:

- Izdevumi, kas radušies tiesību aktu izmaiņu rezultātā (piem., Grieķijā, tika grozīti noteikumi, kas paredz drošības prasības tuneļos. Ar šīm izmaiņām

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

saistīti izdevumi tika atzīti par attiecināmiem. Par attiecināmiem EK atzina arī izdevumus, kas saistīti ar Komisijas (EK) Regulas Nr.621/2004 prasību īstenošanu).

- Izdevumi, kas saistīti ar nepārvaramas varas apstākļiem (piem., dabas stihija).

7. Izdeumu attiecināmība iepirkuma dokumentācijas sagatavošanas, iepirkuma organizēšanas un līgumu slēgšanas posmos

No Grieķijas pieredzes izriet, ka īpaša uzmanība jāpievērš šādiem jautājumiem:

- Iepirkuma dokumentācijai jāatbilst Regulas Nr.16/2003 prasībām, kā arī noteikumiem par iepirkuma organizēšanu. Šajā posmā konstatētās neatbilstības (kuras izriet, piem., no konkurences likuma neievērošanas) var novest pie izdevumu atzīšanas par neattiecināmiem visa līguma ietvaros.
- Iepirkuma līgumā nevajadzētu iekļaut nosacījumus, kas projekta izpildītājam ir izdevīgāki nekā uzaicinājumā iesniegt piedāvājumus minētajiem. Šāda rīcība uzskatāma par līgumu slēgšanas noteikumu pārkāpumu un var novest pie izdevumu atzīšanas par neattiecināmiem visa līguma ietvaros.
- Papildus darbi projekta ietvaros tikuši atļauti saskaņā ar papildus līgumu. Esošā līguma paplašināšanas gadījumā pastāv risks, ka šāda darbība tiks uzskatīta par publisko iepirkumu likuma pārkāpumu. Grieķijā situācijās, kad projekta izpildes laikā tiek konstatēta papildus darbu nepieciešamība, atbalsta saņēmējs, ievērojot publisko iepirkumu nosacījumus un procedūras, sastāda jaunu līgumu, kas iespēju robežās aptver visus papildus darbus, kurus jāveic jau projekta izpildes laikā.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

8. Visbiežāk sastopamās kļūdas, uz kurām norādījusi EK revīzija Griekijas KF projektos

- Vairākkārtējas izmaiņas projekta priekšmetiskajā daļā (fiziskajā objektā).
- Kvantitatīvo rādītāju izmaiņas, kuras attiecas uz dažādām analītiskā budžeta pozīcijām, pārsniedzot pieļaujamo 10% līmeni.
- Rezervju izmantošana neparedzētiem izdevumiem par darbiem, kuri neizriet ne no pieļautām kļūdām sākotnējās analizēs un pētījumos, ne arī no tiesību aktu izmaiņām. Tādējādi šie izdevumi uzskatāmi par tādiem, kurus bija iespējams iepriekš paredzēt.
- Līgumu slēgšana ar to pašu projekta izpildītāju par papildus darbu veikšanu gadījumos, kad nav varēts iepriekš paredzēt darbu nepieciešamību.
- Izdevumu par pašvaldības zemes iegādi neatbilstoša ieskaitīšana attiecināmajos izdevumos.
- Atbalsta saņēmēja izdevumu par kredītu procentiem neatbilstoša ieskaitīšana attiecināmajos izdevumos.
- Valsts ierēdņu atalgojuma izmaksu neatbilstoša ieskaitīšana attiecināmajos izdevumos.

Bez tam atsevišķos projektos revidenti konstatējuši šādas neatbilstības:

- Pārāk mazi aprēķinātie projekta radītie ienākumi (tie aprēķināti 25% līmenī no faktiskajiem ienākumiem), lai saņemtu maksimālo līdzfinansēšanas likmi no KF.
- Nekorekta informācija lielformāta standos.
- Nepietiekama informācijas un publicitātes kampaņa.
- Izmaiņas projekta dokumentācijā, kuras veiktas jau pēc līguma parakstīšanas.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Projektu vērtēšanas departaments		Dokumenta nosaukums: Kohēzijas fonda vadošās iestādes vadlīnijas par izdevumu attiecināmību Kohēzijas fonda projektiem 2004.-2006.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Plānošanas un kontroles nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Ūbelis	Variants: 1	Datums: . .2008.	Lappuses: 36

Rezultātā līgumi par kopējo vērtību 22 milj. € tika atzīti par neattiecināmiem.

- Projekta izpildes termiņa pagarināšana no 7 līdz 14 mēnešiem jau pēc līguma parakstīšanas ar izpildītāju. Līgums tika izpildīts, taču tika konstatēts konkurences likuma pārkāpums un līdz ar to visi izdevumi šī līguma ietvaros tika atzīti par neattiecināmiem. Lai izvairītos no finansējuma apturēšanas visam projektam, atbalsta saņēmējs samaksāja projekta izpildītājam no saviem līdzekļiem.